

SPLOŠNA NAVODILA

Popravljalne znake pišemo na desno stran odgovora in nikoli čez odgovor dijaka.

V testno polo ne dopisujemo pravih odgovorov.

Če zaradi nečitljivosti ne moremo ugotoviti pravilnosti oziroma nepravilnosti odgovora, odgovor ovrednotimo z 0 točkami.

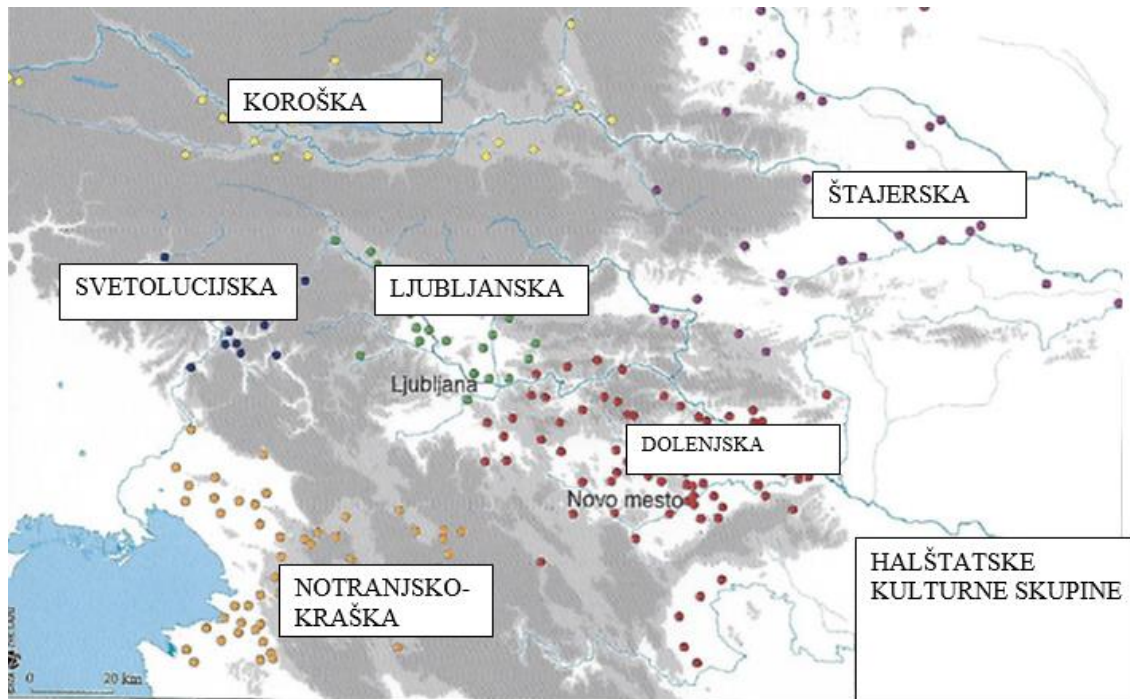
Pravopisnih napak v odgovorih ne popravljamo. Priznamo tudi zapis, iz katerega lahko razberemo vsebinsko pravih odgovor (»toleranca ene črke«).

Ker pri vprašanih odprtega tipa ne morejo biti navedene vse možne variante odgovorov dijakov, je v teh primerih potrebno s pomočjo navodil za popravljalce presoditi, ali je odgovor dijaka, čeprav ni zapisan z istimi besedami, strokovno sprejemljiv in ustreza zahtevam naloge.

V navodilih za vrednotenje smo s **podpičjem ločili različne možne pravilne odgovore**.

1)

a)

(Vir: Križ, B. (2019). Slovenija v starejši železni dobi. Zgodovina v šoli. Ljubljana: ZRSŠ, št. 2, let. 27, str.12)

Za pravilno poimenovanje vseh 6 kulturnih skupin 3 točke.

Za pravilno poimenovanje 4 in 5 kulturnih skupin 2 točki.

Za pravilno poimenovanje 2 in 3 kulturnih skupin 1 točka.

b) Po noši; po načinu pokopavanja.

1 točka

2)

a) Anatolija; današnja Turčija 1 točka

b)

Ker je bila tehnika pridobivanja železa zapleten proces. 1 točka

Opis postopka:

Rudo se nabere; očisti; zdrobi; prepraži na ognju; stali v talilnih pečeh; kovači pridobljeno surovo železo prekujejo v orodje, (orožje ali okrasne predmete).

Za navedene tri faze v postopku 2 točki.

Za navedeni dve fazi v postopku 1 točka.

c) Železova ruda se je v velikih količinah nahajala na površju ali tik pod njim. 1 točka

d)

Ob Vardarju in Donavi; iz jugovzhodne Evrope; iz Balkana; iz Grčije; iz Male Azije; preko Apeninskega polotoka; iz današnje Italije; iz italskega polotoka

Za vsako pravilno navedbo 1 točka.

Skupaj 2 točki

3)

a) Rodovni veljak: knez; princeps 1 točka

Položaj si je priboril. 1 točka

Skupaj 2 točki

b) A; D 1 točka

c) Rodovni veljaki so bili edini pokopani s čelado in oklepom (nekateri tudi s konjem in lokom); pokopani so v sredini gomile; z njim so pokopali tudi ženo

1 točka

d) Sorodnice knezov/rodovnih voditeljev; svečenice 1 točka

Zaradi družinskih vezi; zaradi povezave tega sveta s posmrtnim življenjem; vodenja verskih obredov 1 točka

Skupaj 2 točki.

4)

a) Stična; Vače; Magdalenska gora; Novo Mesto; Cvinger

Za vsako navedbo 1 točka.

Skupaj 2 točki.

b) Z lego na hribu; z obzidjem; z dvodelno obliko (zgornji del gradišča s trdnjavo je bil višji in močnejše utrjen kot spodnji del).

Za vsako navedbo 1 točka.

Skupaj 2 točki.

A) Leseno – zemljeno obzidje B) Kamnito obzidje

Za vsako navedbo 1 točka.

Skupaj 2 točki.

d) Ob vhodu je bilo obzidje širše; nad vhodom je stal stolp oziroma lopa. 1 točka

5)

a) Grajena iz lesa; enoprostorna; krita s slamo (ali lubjem ali deskami); majhna okna; brez dimnika; stene so bile iz lesenih brun; stene so bile premazane z glinenim ometom.

Za tri pravilne navedbe 2 točki.

Za dve pravilni navedbi 1 točka.

b) Da so zapolnili špranje med lesenimi bruni, skozi katere bi sicer pihalo. 1 točka

c) Za ogrevanje; za sušenje mesa. 1 točka

d) Bile so bolj napredno zgrajene; več prostorne; imele so kamnite temelje; bile so iz kamna; imele so odvodne kanale za vodo; imele so okrašene stene.

Za vsako navedbo 1 točka.

Skupaj 2 točki.

e) Pohištvo je bilo skromno (narejeno iz lesa ali iz večjih ravnih kamnov); od opreme so našli: statve za tkanje blaga; kamnite žrmlje; lončeno kuhinjsko posodo; večjo posodo za shranjevanje; kurišče iz kamenja z glajeno glineno površino.

Za vsako navedbo 1 točka.

Skupaj 2 točki.

6)

a)

Kot popotnico v posmrtno življenje.

1 točka

b)

1) Steklo; 2) jantar

1 točka za vsako pravilno navedbo.

Skupaj 2 točki.

c)

Kapiteljska njiva (na Marofu nad Novim mestom)

1 točka

d)

Baltik: jantar (okamenela drevesna smola)

1 točka

Alpe: kamena sol; baker; zlato

1 točka

Grčija: vino; bronasti izdelki; čelade; keramika

1 točka

Skupaj 3 točke.

e)

Tri različno oblikovane jantarne jagode v obliki štirih ptičjih glav, ki prikazujejo tri stopnje oblikovanosti, vsaka je bolj dovršena;
 dve jantarni jagodi v obliki ovnovih glav (morda so videli motiv v izredno lepo izdelanih steklenih ovnovih glavah in jih nato naredili tudi v jantarni obliki); jantarni gumbi 1 točka

7)

a)

	Napadalno orožje	Obrambno orožje
knez	Bojna sekira; 2 sulici; konj bodalo	Lesen ščit; čelada; oklep; golenice
pešak	Sulica; bojna sekira	Ga nima

Za štiri pravilne navedbe 3 točke.

Za tri in dve pravilni navedbi 2 točki.

Za eno pravilno navedbo 1 točka.

b) Boji posameznikov; spopadi z mlajšimi tekmeci

Za vsako navedbo 1 točka.

Skupaj 2 točki.

c)

V mlajši železni dobi so bili grobovi voditeljev skupnosti opremljeni še bolj bogato s predmeti, kot so ceremonialni vozovi; grške posode; orožje z zapletenimi okraski (okrasi, kjer se prepletajo motivi živali in rastlin).

1 točka

8)

a) Tavriski; Latobiki

1 točka

b) Celje; Štalenska gora

1 točka

c) Tavriski

1 točka

d) Spremenili so se uvoženi predmeti; opustili so gomile; opustili so gradišča; obzidja gradišč so bila porušena

1 točka

e)

Moški grobovi: želeni zviti dolgi meči v nožnicah; sulične osti; bojni noži; ščitne grbe

Za dva dodatka 1 točka.

Ženski grobovi: bronast nakit; steklen obročast nakit; fibule

Za dva dodatka 1 točka.

Skupaj 2 točki.

f) B

1 točka

9)

a) Oglej; Akvileja

1 točka

b)

Politični razlog: želeli so se zavarovati pred Kelti; zaradi neuspelega poskusa zasedbe Furlanije iz strani nekega keltskega plemena; nadaljnja osvajanja

1 točka

Gospodarski razlog: trgovanje (z Noriškimi železom)

1 točka

Skupaj 2 točki.

10)

a) Situlska umetnost

1 točka

b) Situle; vedrca za obredno pijačo; nožnice bodal; uhani

1 točka za vsako najdbo

Skupaj 2 točki.

c) Kakšne obleke so nosili; kakšne čevlje so nosili; s katerimi dejavnostmi so se ukvarjali; kakšna orodja; kakšna orožja so uporabljali

1 točka